

en Moderation svarende til den, der i sin Tid blev de bortarvefæstede Gaarde til Del; jfr. ovenfor Side 4, Anm. 12⁴⁴).

Jævnside med Bortskødningen af Huse ere endelig en Del til Hørsholm Gods hørende Søer og Damme blevne bortsolgte til Ejendom, bl. a. imod Udredelsen af aarlig Jordebogsafgift. En kgl. Resolution af 3. December 1794 bifaldt saaledes et den 15. Oktober s. A. afholdt Auktionssalg, hvorved 29 forskellige Søer og Damme solgtes til Ejendom imod Udredelsen af Købesum og tillige imod aarlig Jordebogsafgift, der fastsattes til i alt 576 Rdlr. 66 β ⁴⁵). Senere hen fandt enkelte lignende Salg Sted⁴⁶). Ved forrige Aarhundredes Midte ophørte den almindelige Bortarvefæstning af Huse; thi Lov 8. April 1851 „om Selvejendoms Indførelse paa det Staten tilhørende Bøndergods“ var uforenelig hermed. Ifølge denne Lov er den sidste Rest af Fæstegodset, o: 86 Fæstehuse⁴⁷), bleven bortsolgt til fuld Selvejendom. Loven hjemlede Udredelsen af en Købesum, der blev at fastsætte paa den Maade, at man ved Skøn anslog, hvad der med Billighed vilde være at svare af Stedet i aarlig Jordebogsafgift og Indfæstning i Tilfælde af Fæsteledighed, og derefter kapitaliserede Beløbet efter en Rentefod af 4 pCt. Tilligemed Husene solgtes dernæst den kapitaliserede Værdi af den *Kongetiende*, Husene tidligere havde svaret. For den hele Købesum kunde Husets Ejer udstede Forskrivning med 1ste Prioritets Panteret og hermed var han da udtraadt af ethvert Forhold til Jordebogskassen, naar alene undtages det *Jagt- og Kirkeetiendevederlag*, der maatte paahvile Huset.

Da Lov 8. April 1851 kun kunde antages at omhandle den egentlige „Bondejord“ eller det tidligere upriviligerede Hartkorn⁴⁸), hjemlede senere Lov 27. Januar 1852 et Bortsalg til fri Ejendom af en Del mindre Domænegods, der ikke havde henhørt til den gamle Bondejord, saasom mindre Steder paa den tidligere Hovedgaardstakst under 2 Tdr. Hartkorn, ubebyggede Arealer under 5 Tdr. Hartkorn, Søer og Damme m. v. I Henhold til denne Lov har Salg oftere og lige indtil den sidste Tid fundet Sted, og Forholdet til Jordebogskassen er saaledes helt løst for disse Ejendommens Vedkommende⁴⁹). Derimod hjemlede samme Lov et fortsat Salg af „undværlig“ Gadejord paa de samme Vilkaar, som hidtil vare fulgte paa Hørsholm Gods, altsaa i Reglen mod Fastsættelse af en ubetydelig aarlig Grundafgift til Jordebogskassen⁵⁰).

Med foranstaaende er Jordebogsafgifternes Historie paa Hørsholms Distrikt i det store og hele udtømt. Lov af 25. Marts 1871 hjemlede vel en Afløsning af „flere Statskassen tilflydende kontraktmæssige Afgifter“ af „bortsolgte og bortarvefæstede Ejendomme“ gennem en Udbetaling af disse Afgifters kapitaliserede Værdi; men denne Lov, som i øvrigt kun gjaldt i 4 Aar, blev ikke benyttet af nogen Arvefæster eller Grundejer paa Hørsholm Distrikt⁵¹). De Kapitalværdier, der til Dato tilflyde Distriktets Jordebogskasse, ere saaledes som Helhed⁵²) ganske de samme som alle oprindelig fastsatte eller ved Jordebogen af 1771 konverterede Afgifter.

Sluttelig gives her en Oversigt over samtlige nuværende Jordebogsafgifter, idet de opføres med de i Anmærkningerne til Forslag til Finanslov for 1904—05 anslaaede Beløb:

⁴⁴) Huskatterne have i Tidens Løb været undergivne ganske de samme Regler som Gaardskatten, jfr. ovenfor.

⁴⁵) Rentekammerets Resolutionsprotokol for 1794, Littr. B.

⁴⁶) Se Anmærkninger til Jordebogen.

⁴⁷) Arkivsag: „Om Domæneejendommene, deres Afhændelse, Budgetter etc. 1850—1855.“ — Herved erindres, at Fæstegaardene jo forlængst vare givne i Arvefæste.

⁴⁸) Anhang til Rigsdagstidende 1851, Sp. 237.

⁴⁹) I 1ste Revisionsdepartement findes Genparter af de vedkommende Skøder.

⁵⁰) Anhang til Rigsdagstidende 1851, Sp. 240.

⁵¹) Oplysninger fra Frederiksborg Amtstue.

⁵²) Der bortses fra enkelte Tilfælde, hvor Afgifterne paa Grund af særlige Forhold ere førte til Afgang i Jordebogen.